

Gdy ziemia łączy się z niebem...

Listopad to czas zadumy, refleksji i pamięci o tych, którzy odeszli. To miesiąc, w którym szczególnie wspominamy naszych zmarłych i kierujemy ku nim nasze modlitwy. W tradycji Kościoła jest to również moment, gdy w sposób szczególny zwracamy uwagę

na tajemnicę życia po śmierci oraz prawdę o czyścicu – stanie, gdzie dusze zmarłych oczekują na pełne zjednoczenie z Bogiem.

W tym numerze „Głosu Akcji Katolickiej” chcemy przybliżyć Wam tematy związane ze śmiercią i wiecznością, które są nieodłącznym elementem naszej wiary. Zastanowimy się, co Biblia mówi o czyścicu i jak tę rzeczywistość duchową rozumieć w świetle nauczania Kościoła. Poruszymy także temat modlitwy za zmarłych – dlaczego jest ona tak ważna i jak możemy realnie pomóc duszom naszych bliskich w drodze do wiecznego zbawienia. Odwołując się do nauczania Kościoła sięgniemy także do duchowego skarbcza, by wydobyć z niego odpusty, które związane są z Uroczystością Wszystkich Świętych oraz jej oktawą.

Dodatkowo, zapraszamy Was do lektury recenzji filmu „Czyściec” w reżyserii Michała Kondrata, który w sposób obrazowy i głęboko duchowy ukazuje istotę tej tajemniczej rzeczywistości, dając nam jednocześnie do myślenia nad sensem naszego życia i tego, co czeka nas po śmierci.

Zachęcamy do włączenia się w refleksję nad tematami, które choć trudne, są niezmiernie ważne w życiu każdego wierzącego.

Ks. Dawid Dzienniak

Wikariusz Parafii Katedralnej

Biblia o czyścicu

Prawda o istnieniu czyścica jest jedną z cech charakteryzujących głównie teologię katolicką. W nieco innej formie pojawia się także w Kościołach Wschodnich, przyjmują ją także niektórzy anglikanie. Samo słowo „czyściec”

nie pojawia się w Biblii, jednak teologowie mówiąc o tym stanie odwołują się do kilku tekstów biblijnych: 2 Mch 12,41-46; Łk 16,19-26; 1 Kor 3,11-15; Hbr 12,29. Punktem wyjścia do mówienia o czyśccu jest kwestia tzw. Stanu pośredniego, na którego istnienie wskazują teksty Nowego Testamentu. Jest to stan, w którym trwa człowiek (ew. dusza ludzka) między śmiercią a dniem ostatecznym.

Na ten temat możemy wnioskować opierając się na dwóch wypowiedziach Jezusa: Łk 16,19-29 (przypowieść o bogaczu i Łazarzu) oraz Łk 23,42 (prośba łotra na krzyżu). W tym pierwszym tekście prawda o istnieniu jakiegoś stanu w zaświatach podana została niejako na marginesie, bo centralne przesłanie przypowieści jest inne. Tutaj teksty biblijne często wykorzystują obraz snu dla ukazania tego, co dzieje się z człowiekiem po śmierci. Choć los człowieka zostaje określony w momencie jego śmierci, to jednak los ten niekoniecznie musi się dopełnić w tym samym momencie śmierci. Człowiek, aby stanąć przed Bogiem w stanie absolutnej czystości, musi oczyścić się z tego co ową czystość przysłania. Dawniej, w nawiązaniu do 1 Kor 3,15 oraz Hbr 12,29 wyobrażano sobie czyściec na podobieństwo oczyszczenia przez ogień, stąd mówiono o cierpiących w czyśccu, bądź o mękach czyśccowych. Dziś tak już nie mówimy, niemniej teologia nadal wskazuje na potrzebę oczyszczenia z tego, co zaciemnia świętość człowieka. Tutaj odwołujemy się do 2 Mch 12,41- 46. Jest tam opisany fakt znalezienia amuletów pogańskich przy ciałach poległych żydów, co samo w sobie było grzechem. Z drugiej strony jednak owi wojownicy oddali życie za sprawę Bożą. Co zatem z nimi się stanie? Według relacji księgi, za poległych odprawione zostały modlitwy, w których błagano Boga o wymazanie tego grzechu. Złożono także w Jerozolimie ofiarę przebłagalną. Autor Drugiej Księgi Machabejskiej pochwała taką praktykę, zatem wyraża on wiarę w to, że możliwa jest taka przemiana człowieka, który oczyszczony z błędów stanie przed Bogiem w pełni świętości. Tekst Drugiej Księgi Machabejskiej mówi jeszcze o jednej rzeczy ściśle związanej z kwestią czyścca, a mianowicie o modlitwie za zmarłych. Tutaj musimy wyjść od prawdy, że Kościół jest wspólnotą, która obejmuje nie tylko ludzi żyjących na ziemi, ale także i tych, którzy odeszli. Kościół bowiem, w nawiązaniu do nauki Pawła, możemy określić jako jeden organizm – ciało Chrystusa. Jeśli tak jest, to znaczy, że istnieje między członkami Kościoła duchowa więź, która sięga poza granice śmierci (bo Chrystus żyje u Ojca, więc Kościół także tam sięga). Ta więź sprawia, że możemy się modlić także za będących w czyśccu (jak również możemy oczekiwać wstawiennictwa tych, którzy są zbawieni). Dawniej przeciwstawiano naukę o czyśccu prawdzie o tym, że zbawienie dokonuje się dzięki łasce. Było tak, ponieważ sądzono, że owa czyśckowa

„pokuta” jest jakąś zasługą, którą wnosi człowiek, czyli jego cierpienie w czyśćcu niejako otwiera mu drogę do nieba. Sądzę jednak, że takie przeciwstawienie jest nieuprawnione. Przecież sam fakt możliwości odpokutowania należy widzieć tylko i wyłącznie w kategoriach łaski danej przez Boga.

Ks. Dr hab. Tomasz Siemieniec

*Wykładowca Pisma Świętego
w kieleckim Seminarium*

Na co zmarłym nasza modlitwa?

Rozpoczęty kilka dni temu miesiąc listopad, przez święta go inicjujące jest chyba jednym z najbardziej refleksyjnych miesięcy w ciągu roku. Kupowanie zniczy i kwiatów na groby bliskich oraz ich porządkowanie. Pokonywanie wielu kilometrów, aby przez chwilę pochylić się nad mogiłami bliskich nam osób i wreszcie chwila refleksji nad przemijaniem. Jednak w natłoku listopadowych obowiązków, nie możemy zapomnieć o najważniejszej czynności, nie tylko w święto zmarłych, czyli modlitwie za zmarłych. Modlitwa za zmarłych, zamawianie Mszy świętej w ich intencji oraz wypominki mają głębokie uzasadnienie w tradycji Kościoła katolickiego, nauczaniu Kościoła oraz w Piśmie Świętym. Oto wyjaśnienie tych praktyk w oparciu o te trzy źródła:

1. Tradycja Kościoła

Tradycja modlitwy za zmarłych sięga pierwszych wieków chrześcijaństwa. Już we wczesnych wspólnotach chrześcijańskich modlono się za zmarłych, wierząc, że mogą oni potrzebować modlitwy i wsparcia Kościoła, by dostąpić pełni zbawienia. Święci Ojcowie Kościoła, jak św. Augustyn czy św. Ambroży, podkreślali znaczenie modlitwy za zmarłych, uznając, że miłość chrześcijańska i jedność Kościoła obejmują zarówno żyjących, jak i tych, którzy już odeszli. W średniowieczu tradycja modlitwy za dusze w czyśćcu była już mocno zakorzeniona w praktykach Kościoła. Sobór Trydencki (1545-1563) potwierdził i rozwinął naukę o czyśćcu oraz potrzebę modlitw za zmarłych, co stanowiło odpowiedź na niektóre wyzwania reformacji.

2. Nauczanie Kościoła

Katechizm Kościoła Katolickiego (KKK) wyjaśnia, że modlitwa za zmarłych jest wyrazem miłosierdzia chrześcijańskiego, które obejmuje zarówno żywych, jak i zmarłych. Czytamy: *Nauczanie to opiera się także na praktyce modlitwy za zmarłych, o której mówi już Pismo Święte: Dlatego właśnie sprawił*

on prześlągalną ofiarę za zmarłych, aby zostali uwolnieni od grzechu (2 Mch 12,45). Kościół od najdawniejszych czasów czcil pamięć zmarłych i ofiarował za nich modlitwy, zwłaszcza eucharystyczną Ofiarę, aby po oczyszczeniu mogli dostąpić wizji uszczęśliwiającej Boga (KKK 1032). Sobory Kościoła (np. wspomniany Sobór Trydencki) podkreślają, że dusze w czyśćcu mogą potrzebować oczyszczenia i wsparcia modlitewnego. Ofiarowanie Mszy świętej w ich intencji jest jednym z najskuteczniejszych sposobów niesienia im pomocy.

3. Pismo Święte

Choć Nowy Testament bezpośrednio nie mówi o modlitwie za zmarłych, istnieją przesłanki biblijne wspierające tę praktykę:

A) Druga Księga Machabejska 12, 38-45: To jedno z najważniejszych miejsc w Piśmie Świętym odnoszących się bezpośrednio do modlitwy za zmarłych. Juda Machabeusz zebrał ofiarę i modlił się za poległych wojowników, którzy zginęli z amuletami pogańskimi, aby zostali uwolnieni od grzechu. To pokazuje, że już w czasach przedchrześcijańskich istniała świadomość potrzeby modlitwy za zmarłych.

B) Ewangelia Mateusza 12, 32: Jezus wspomina o grzechu, który nie zostanie odpuszczony „ani w tym wieku, ani w przyszłym”. To sugeruje istnienie stanu pośredniego między niebem a piekłem, co można interpretować jako odniesienie do czyśćca.

C) Pierwszy List do Koryntian 3, 11-15: Św. Paweł mówi o ogniu, który oczyszcza czyny człowieka. W teologii katolickiej ten tekst bywa interpretowany jako odniesienie do procesu oczyszczenia duszy po śmierci.

Dlaczego modlić się za zmarłych?

- Pomoc dla dusz w czyśćcu: Modlitwa, zwłaszcza Msza święta, ma moc oczyszczającą dusze, które przebywają w czyśćcu, by mogły szybciej dostąpić wiecznego zjednoczenia z Bogiem.

- Wyraz miłości i solidarności: Modlitwa za zmarłych jest aktem miłosierdzia i wyrazem duchowej jedności. Kościół to wspólnota wszystkich wierzących – żywych i zmarłych – stąd modlitwa za tych, którzy odeszli, jest naturalnym wyrazem tej wspólnoty.

- Ofiarowanie Mszy świętej: Msza święta jest najwyższą formą modlitwy, ponieważ jest ofiarą Chrystusa, która ma nieskończoną wartość. Zamawianie Mszy w intencji zmarłych to sposób na ofiarowanie im największego daru duchowego, jakim jest uczestnictwo w Ofierze Jezusa.

- Wypominki: Wypominki, czyli modlitwy przypominające imiona zmarłych, są szczególnym sposobem pamięci o nich. W Kościele modli się za konkretne

osoby, co wzmacnia więź z nimi i przypomina wiernym o odpowiedzialności za los dusz w wieczności.

Podsumowując, modlitwa za zmarłych, Msze święte i wypominki mają głębokie korzenie w tradycji Kościoła, nauce o czyśćcu i Piśmie Świętym. Te praktyki są wyrazem chrześcijańskiej miłości, troski i wiary w zbawienie, które obejmuje zarówno żywych, jak i zmarłych.

Odpusty związane Uroczystością Wszystkich Świętych.

Czym są i jak je uzyskać?

W tradycji Kościoła katolickiego dni od 1 do 8 listopada są wyjątkowym czasem, w którym wierni mogą uzyskać specjalne odpusty zupełne ofiarowane za zmarłych, pomagając im w skróceniu lub uniknięciu kar czyścowych. To szczególna forma duchowej pomocy dla dusz przebywających w czyśćcu, wynikająca z miłości bliźniego oraz zrozumienia tajemnicy wspólnoty Kościoła. Aby lepiej zrozumieć, jak to działa, warto poznać samą ideę odpustów i warunki ich uzyskania.

Czym są odpusty?

Odpust to darowanie przez Kościół kary doczesnej za grzechy, które zostały już odpuszczone co do winy w sakramencie spowiedzi. Innymi słowy, nawet po wyznaniu i odpuszczeniu grzechu, człowiek musi zadośćuczynić za popełnione zło. Odpust jest pomocą w skróceniu tego procesu oczyszczenia, który zwykle odbywa się w czyśćcu. Kościół, dzięki zasługom Chrystusa, Marii i świętych, może ofiarować wiernym „skarb” duchowy w postaci odpustu. Może być on częściowy (darowanie części kary) lub zupełny (darowanie całej kary doczesnej).

Odpusty za zmarłych w dniach 1-8 listopada

W dniach od 1 do 8 listopada Kościół udziela odpustów zupełnych, które można ofiarować wyłącznie za zmarłych. Jest to szczególny czas w roku liturgicznym, gdy Kościół zachęca wiernych do modlitwy za dusze w czyśćcu. Warunki uzyskania odpustu zupełnego są ściśle określone, a w tych dniach można go uzyskać każdego dnia za inną osobę zmarłą.

Warunki uzyskania odpustu zupełnego

Aby uzyskać odpust zupełny za zmarłych w dniach 1-8 listopada, należy spełnić następujące warunki:

1. Spowiedź sakramentalna Wierny musi być w stanie łaski uświęcającej, co oznacza brak jakiegokolwiek grzechu ciężkiego. Jeśli nie był w stanie łaski, należy wcześniej przystąpić do sakramentu pokuty. Jedna spowiedź wystarczy do uzyskania wielu odpustów w tym okresie, o ile spełnione są inne warunki.

2. Przyjęcie Komunii Świętej Każdego dnia, w którym wierny chce uzyskać odpust, powinien przyjąć Komunię Świętą.

3. Modlitwa w intencjach Ojca Świętego

Należy odmówić modlitwy w intencjach, które papież wyznaczył na dany miesiąc. Może to być np. *Ojcze nasz* i *Zdrowaś Maryjo*, jednak wierny może wybrać dowolne modlitwy.

4. Wizyta na cmentarzu

W dniach od 1 do 8 listopada należy pobożnie nawiedzić cmentarz i modlić się za zmarłych. Nawiedzenie to jest konieczne, aby uzyskać odpust, i to właśnie w tym czasie odpust może być ofiarowany tylko za zmarłych.

5. Brak przywiązania do jakiegokolwiek grzechu, nawet powszedniego

Aby uzyskać odpust zupełny, osoba nie powinna być przywiązana do żadnego grzechu, nawet lekkiego. Oznacza to, że w sercu nie powinno być świadomego postanowienia trwania w jakimkolwiek grzechu.

Dlaczego odpusty są tak ważne?

Odpusty są wyrazem głębokiej miłości i troski o zmarłych, którzy mogą potrzebować naszej modlitwy i duchowego wsparcia w oczyszczeniu w czyśćcu. Kościół, nauczając o odpustach, przypomina, że jesteśmy jedną wspólnotą – Kościołem pielgrzymującym na ziemi, cierpiącym w czyśćcu i triumfującym w niebie. Nasza modlitwa za zmarłych pomaga im osiągnąć wieczne zjednoczenie z Bogiem, a dla nas jest to wyraz miłosierdzia i chrześcijańskiej miłości. Uzyskiwanie odpustów, szczególnie w pierwszym tygodniu listopada, staje się więc nie tylko okazją do refleksji nad życiem wiecznym, ale przede wszystkim aktem wspólnoty z tymi, którzy oczekują na pełne uczestnictwo w radości nieba. W ten sposób spełniamy jedno z czynków miłosierdzia względem duszy – modlitwę za zmarłych.

Odpusty związane z Uroczystością Wszystkich Świętych to szczególny dar Kościoła dla wiernych, którzy pragną pomóc duszom cierpiącym w czyśćcu. Poprzez modlitwę, Komunię Świętą, nawiedzenie cmentarza i ofiarowanie tych czynów za zmarłych, możemy w sposób realny ulżyć im w drodze do zbawienia. Jest to czas, w którym miłość i solidarność zmarłych z żyjącymi stają się wyjątkowo namacalne. Warto więc skorzystać z tego duchowego bogactwa, jakie oferuje nam Kościół, i ofiarować nasze modlitwy oraz odpusty za tych, którzy odeszli, ale wciąż potrzebują naszej pomocy.

Recenzja filmu „Czyściec” w reżyserii Michała Kondrata

Film „Czyściec” w reżyserii Michała Kondrata to dzieło, które z pewnością zasługuje na długą i szczegółową recenzję, a jego przesłanie i artystyczne

walory sprawiają, że jest to pozycja wyjątkowa na polskim rynku filmowym.

Fabula i Tematyka

Akcja „Czyścica” toczy się w niezwykle intrygującym kontekście, gdzie granice między życiem a śmiercią stają się płynne. Film opowiada historię głównej bohaterki, która znajduje się w nietypowej sytuacji – po śmierci trafia do miejsca będącego swego rodzaju oczyszczeniem. W tej metafizycznej podróży staje w obliczu swoich wyborów i relacji z innymi, co prowadzi do głębokiej refleksji na temat winy, odkupienia i nadziei.

Scenariusz jest misternie skonstruowany, z wieloma warstwami znaczeniowymi. Każda scena jest starannie przemyślana, a dialogi są pełne emocji, co sprawia, że widzowie mogą głęboko utożsamiać się z przeżyciami bohaterki. Film zadaje fundamentalne pytania dotyczące sensu życia i duchowości, nie epatując przy tym pesymizmem, a wręcz przeciwnie – oferując nadzieję i pozytywne przesłanie.

Aktorstwo

Aktorstwo w „Czyścicu” zasługuje na najwyższe uznanie. Małgorzata Kożuchowska, w roli głównej, w pełni wykorzystuje swoje umiejętności, prezentując spektrum emocji od zwątpienia po odkrycie wewnętrznego spokoju. Jej kreacja jest autentyczna i wzruszająca, a widz ma wrażenie, że przeżywa z nią każdy moment jej duchowej podróży.

Wspierająca obsada również robi świetne wrażenie. Każdy z aktorów wnosi coś unikalnego do historii, a ich interakcje są naturalne i przekonujące. Zespół aktorski tworzy spójną całość, która podkreśla wagę tematów poruszanych w filmie.

Wizualna Oprawa

„Czyścica” zachwyca także swoją stroną wizualną. Zdjęcia są oszałamiające, a każdy kadr jest niczym malarskie dzieło sztuki. Przemyślana kolorystyka i kompozycja kadrów wprowadzają widza w atmosferę tajemniczości i refleksji. Ujęcia miejsc, które bohaterka odwiedza, są nie tylko piękne, ale także pełne symboliki, co dodaje głębi opowieści.

Muzyka i Dźwięk

Muzyka w filmie odgrywa kluczową rolę, podkreślając emocjonalny ładunek poszczególnych scen. Kompozycje są subtelne, a ich brzmienie doskonale koresponduje z atmosferą filmu. Dźwięk naturalny, jak szum wiatru czy śpiew ptaków, wprowadza widza w stan skupienia, co pozwala w pełni przeżyć duchowe zmagania bohaterki.

Refleksje i Wnioski

„Czyścica” to film, który zostawia widza z wieloma pytaniami i przemyśle-

niami. Jego przesłanie o odkupieniu, nadziei i sile miłości sprawia, że jest to dzieło niezwykle aktualne, które może pomóc wielu osobom w trudnych momentach życia. Film nie tylko skłania do refleksji, ale również inspiruje do działania i podejmowania zmian.

Podsumowując, „Czyścić” Michała Kondrata to film, który łączy w sobie głęboką narrację, znakomite aktorstwo oraz wspaniałą oprawę wizualną. To prawdziwa uczta dla miłośników kina, a jego uniwersalne przesłanie sprawia, że jest to pozycja, którą warto zobaczyć. Gorąco polecam ten film każdemu, kto pragnie przeżyć emocjonalną podróż i zastanowić się nad istotą życia oraz relacjami międzyludzkimi. „Czyścić” to nie tylko film – to doświadczenie, które na długo pozostaje w pamięci.

Maja Pajęczkowska

*Wykładowca nauk humanistycznych
na UMCS w Lublinie*

Modlitwa do św. Józefa o dobrą śmierć

Święty Józefie, pociecho cierpiących i umierających, mój dobry Ojcze! Ty otrzymałeś dar przebywania na ziemi aż do końca swoich dni w towarzystwie Jezusa i Jego Matki i zasłużyłeś na tę łaskę, że umarłeś w Ich objęciach. Proszę Cię, niech Twoje wstawiennictwo wyjedna mi łaskę dobrej śmierci, abym - podobnie jak ty - oddał mego ducha przy Jezusie i Maryi. W ciągu ziemskiego życia bądź mi wzorem i pomocą, abym w godzinę śmierci, ze świadomością dobrze wypełnionego powołania, z czystym sercem i w pokoju szedł na spotkanie z Ojcem. Amen.

REDAKCJA

GŁOSU AKCJI KATOLICKIEJ

ks. J. Malewski, ks. D. Dzienniak, B. Tomczyk,
M. Urbańska, A. Janecka, N. Papucka, E. Domagała

akcjakatolicka.diecezja.kielecka.pl

